

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 20.11.2019
COM(2019) 930 final

SENSITIVE*

KOMISSION TIEDONANTO

Tiukennettu valvonta – Kreikka, marraskuu 2019

{SWD(2019) 930 final}

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

TAUSTA

Kreikan talouskehitystä ja -politiikkaa seurataan talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ja asetuksen (EU) N:o 472/2013 mukaisen tiukennetun valvonnan kehyksen puitteissa ⁽¹⁾. Kreikkaan kohdistuvan tiukennetun valvonnan toteutuksesta annetuissa täytäntöönpanopäätöksissä ⁽²⁾ otetaan huomioon se, että Kreikan on keskipitkällä aikavälillä hyväksyttävä edelleen toimenpiteitä, joilla pyritään puuttumaan talous- ja rahoitusvaikeuksien todellisiin tai mahdollisiin syihin, ja toteutettava rakenneuudistuksia, joilla tuetaan vankkaa ja kestävää talouskasvua.

Tiukennettu valvonta muodostaa kattavan kehyksen talouden kehityksen seurannalle ja sellaisten politiikkojen toteuttamiselle, joita tarvitaan talouden kestävä elpymisen varmistamiseksi. Sen puitteissa arvioidaan säännöllisesti viimeaikaista talous- ja finanssialan kehitystä Kreikassa sekä seurataan valtion rahoitusehtoja ja velkakestävyysanalyysin päivityksiä. Tiukennetun valvonnan puitteissa myös arvioidaan Kreikan 22. kesäkuuta 2018 kokoontuneelle euroryhmälle antamaa yleistä sitoumusta siitä, että se jatkaa Euroopan vakausmekanismin ohjelman mukaisesti hyväksytyjä uudistuksia, saattaa ne päätökseen sekä varmistaa, että rahoitustukiohjelmassa hyväksytyjen tärkeiden uudistusten tavoitteet saavutetaan. Tiukennetun valvonnan puitteissa seurataan niin ikään erityissitoumusten täytäntöönpanoa. Tavoitteena on saattaa keskeiset rakenneuudistukset päätökseen sovittuihin määräaikoihin mennessä (vuoden 2022 puoliväliin asti ulottuvalla jaksolla) kuudella keskeisellä alalla, jotka ovat finanssipolitiikka ja julkisen talouden rakenne, ii) sosiaalipalvelut, iii) rahoitusvakaus, iv) työ- ja tuotemarkkinat, v) yksityistäminen ja julkishallinnon uudistus ⁽³⁾. Viidentoista erityissitoumuksen määräaika oli vuoden 2019 puoliväli, ja tässä raportissa arvioidaan, miten kyseisissä sitoumuksissa on edistytty.

Tämä on neljäs Kreikkaan kohdistuvaa tiukennettua valvontaa koskeva raportti. Raportti esitetään yhdessä Kreikan vuoden 2020 alustavaa talousarviosuunnitelmaa koskevan arvion kanssa. Raportti on samalla talouspolitiikan EU-ohjausjakson yhteydessä Kreikkaan sovelletun makrotaloudellista epätasapainoa koskevan menettelyn puitteissa annettava erityinen seurantaraportti. Kreikassa havaittiin liiallista epätasapainoa vuoden 2019 talouspolitiikan EU-ohjausjakson aikana. Tämä raportti perustuu komission yhdessä Euroopan keskuspankin kanssa Ateenaan 23.–26. syyskuuta 2019 tekemän tarkastuskäynnin havaintoihin ⁽⁴⁾. Kansainvälinen valuuttarahasto osallistui tähän sopimusartiklaansa IV perustuvan vuoden 2019 seurantajakson yhteydessä, kun taas Euroopan vakausmekanismi

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 472/2013, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, rahoitusvakautensa osalta vakavissa vaikeuksissa olevien tai vakavien vaikeuksien uhasta kärsivien euroalueen jäsenvaltioiden talouden ja julkisen talouden valvonnan tiukentamisesta (EUVL L 140, 27.5.2013, s. 1).

⁽²⁾ Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2018/1192, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2018, Kreikkaa koskevan tiukennetun valvonnan käyttöönotosta (EUVL L 211, 22.8.2018, s. 1), komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2019/338, annettu 20 päivänä helmikuuta 2019, Kreikkaan kohdistuvan tiukennetun valvonnan jatkamisesta (EUVL L 60, 20.2.2019, s. 17) ja komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2019/1287, annettu 26 päivänä heinäkuuta 2019, Kreikkaan kohdistuvan tiukennetun valvonnan jatkamisesta (EUVL L 202, 31.7.2019, s. 110).

⁽³⁾ https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

⁽⁴⁾ EKP:n henkilöstö osallistui tarkastuskäyntiin EKP:n toimivallan mukaisesti ja tarjosi näin asiantuntemusta finanssisektoria koskevasta politiikasta ja makrotason kriittisistä kysymyksistä, kuten julkisen talouden kokonaistavoitteista, kestävydestä ja rahoitustarpeista. Tätä käyntiä edelsi 16.–20. syyskuuta tehty tekninen tarkastuskäynti.

osallistui ennakkovalitusjärjestelmänsä yhteydessä sekä Euroopan komission ja Euroopan vakaussmekanismin yhteistyösuhteista 27. huhtikuuta 2018 allekirjoitetun yhteistyöpöytäkirjan mukaisesti.

Myös euroryhmä voisi hyödyntää tätä raporttia päättäessään politiikkatoimista riippuvien velkatoimenpiteiden toisen osion toteuttamisesta. Niiden arvo on 767 miljoonaa euroa. Kesäkuun 22. päivänä 2018 kokoontunut euroryhmä sopi, että Kreikkaan kohdistettavien velkahelpotustoimenpiteiden pakettiin olisi sisällytettävä kannustimia, joilla varmistetaan, että Euroopan vakaussmekanismin ohjelmassa sovittuja uudistustoimenpiteitä jatketaan määrätietoisesti. Tätä varten jotkin sovituista velkatoimenpiteistä pannaan täytäntöön Kreikan hyväksi puolivuositain vuoden 2022 puoliväliin saakka edellyttäen, että se noudattaa uudistusten jatkamista ja loppuun saattamista koskevia sitoumuksiaan ja että tiukennetun valvonnan puitteissa annetut raportit ovat myönteisiä. Jäsenvaltioiden vastuulla ovat mm. seuraavat: i) palautetaan tuotto, joka vastaa keskuspankkien hallussa olevista Kreikan valtion joukkovelkakirjoista saatavia määriä arvopaperimarkkinaohjelman ja nettorahoitusvaroja koskevan sopimuksen puitteissa sekä ii) jätetään perimättä korkomarginaali tietyistä Euroopan rahoitusvakaussvälineestä saaduista lainoista 17. kesäkuuta 2019 ja 31. joulukuuta 2019 välisenä aikana.

Tässä raportissa todetaan, että Kreikka on toteuttanut tarvittavat toimet täyttääkseen vuoden 2019 puoliväliin mennessä toteutettavat erityiset uudistussitoumukset. On tärkeää toteuttaa lisätoimia uudistusten loppuun saattamiseksi ja tarvittaessa niiden nopeuttamiseksi. Arvioinnissa otetaan huomioon uuden hallinnon toimet viime kuukausien aikana sitoumusten toteuttamiseksi laajemman uudistusohjelman edistämisen yhteydessä ja sen halukkuus valmistella niitä tiiviissä yhteistyössä toimielinten kanssa.

TALOUSNÄKYMÄT

Kreikan talouskasvu jatkui vuoden 2019 alkupuoliskolla, ja sen odotetaan jatkuvan ulkoisista vaikeuksista huolimatta. Vuosi alkoi odotettua heikommin, mutta kasvun odotetaan kiihtyvän vuoden jälkipuoliskolla niin, että vuonna 2019 päästään 1,8 prosenttiin, mikä on hivenen vähemmän kuin 1,9 prosenttia vuonna 2018. Tärkeimpiä kasvua edistäviä tekijöitä tänä ja ensi vuonna ovat todennäköisesti yksityinen kulutus ja investoinnit. Tämä johtuu käytettävissä olevien tulojen vakaasta kasvusta ja markkinatutkimuksissa todetusta kuluttajien vahvasta luottamuksesta, joka ylittää jo kriisiä edeltävän tason. Talous elpyy Kreikassa tilanteessa, jossa ulkoinen ympäristö heikkenee. Kasvun ennakoidaan silti nousevan 2,3 prosenttiin vuonna 2020 yli euroalueen keskiarvon, joka on 1,2 prosenttia. Kasvuennustetta tukevat työn ja pääoman verotuksen ilmoitettu keventäminen ja vientimarkkinaosuuksien jatkuva kasvu.

Yleinen mieliala ja odotukset tukevat myönteistä kehitystä. Talouden ilmapiiriä kuvaava indikaattori on noussut merkittävästi heinäkuussa pidettyjen parlamenttivaalien jälkeen, ja pääomarajoitukset on poistettu kokonaan. Kreikka on toiminut aktiivisesti kansainvälisillä pääomamarkkinoilla, joilla korkoerot ovat supistuneet nopeasti ennätyksellisen alhaiselle tasolle ja ylittäneet Euroopan valtionvelkakirjamarkkinoiden yleisesti suotuisan kehityksen. Maan luottoluokitus on noussut luottolaitosten arvioissa, joissa otetaan myös huomioon myönteinen ja rakentava yhteistyö EU:n toimielinten kanssa. Kreikan viranomaisien ja myös sen eurooppalaisten kumppanien haasteena on nyt ylläpitää tätä kaiken kaikkiaan erittäin myönteistä kehitystä.

Keskipitkän aikavälin kasvu riippuu ratkaisevasti investointien lisäämisestä, sillä investointien määrä on yhä euroalueen keskiarvoa pienempi. Vuonna 2018 investoinnit Kreikassa suhteessa BKT:hen olivat EU:n matalimmat ja 7,7 prosenttiyksikköä alle euroalueen keskiarvon, joka on 20,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. On lisättävä investointien määrää, jotta talous elpyy kriisivuosien aikana jatkuneesta ali-investoimisesta. Yksityistämistä edistävät lippulaivahankkeet ja ulkomaisten suorien sijoitusten houkuttelemisen ovat keskeisessä asemassa lisäämässä yksityisiä investointeja. Julkisten investointien lisääminen – ensinnäkin saavuttamalla talousarvion menokatot ja sen jälkeen laajentamalla julkisia investointeja talousarvion nykyisin tarjoamia mahdollisuuksia pidemmälle – vauhdittaisi kasvua kerrannaisvaikutuksen ansiosta.

Työmarkkinat ovat edelleen parantuneet, ja työttömyys vähenee yhä tasaisesti. Työllisyyden ennustetaan kasvavan yli 2 prosenttia vuosina 2019 ja 2020, minkä ansiosta työttömyysaste laskee 19,3 prosentista vuonna 2018 noin 17 prosenttiin tänä vuonna ja lähes 15 prosenttiin vuonna 2020. Inflaation odotetaan hidastuvan lyhyellä aikavälillä välillisten verojen viimeaikaisen keventämisen ja öljyn hintakehityksen ansiosta ja kiihtyvän maltillisesti keskipitkällä aikavälillä.

Ennusteeseen liittyy positiivisia ja negatiivisia riskejä, joista negatiiviset riskit korostuvat. Näkymiin kohdistuvat negatiiviset riskit johtuvat ulkomaisen kysynnän heikentymisestä ja julkisiin investointeihin kohdennettujen talousarviovarojen jatkuvasta alikäytöstä. Positiiviset riskit liittyvät yritysten ja kuluttajien mielialan huomattavaan kohenemiseen, mikä ei ole vielä lisännyt merkittävästi kulutusta. Ennuste edellyttää, että jatketaan tiukennetun valvonnan puitteissa sovittujen uudistusten toteuttamista. Tässä tarkoitetaan muun muassa järjestämättömien lainojen selvittämiskehityksen uudistuksia, joilla pyritään varmistamaan järjestämättömien lainojen riittävä vähentäminen ja tukemaan pankkien luotonantoa.

FINANSSIPOLITIikka JA -NÄKYMÄT

Kreikka on ylittämässä sovitun perusylijäämätavoitteen, joka on 3,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2019, eli se ylittää tavoitteensa jo viidentenä vuonna peräkkäin. Tämä hälventää aiemmin tänä vuonna esiin noussutta huolta siitä, että finanssipoliittisten toimenpiteiden hyväksyminen toukokuussa 2019 vaarantaisi perusylijäämätavoitteen saavuttamisen. Uusi hallinto piti nämä toimenpiteet voimassa. Toukokuun toimenpiteisiin kuuluivat verovelkoja sekä sosiaaliturvarahastojen ja kuntien saatavia koskevat uudet maksueräjärjestelmät (120 erää), valittujen arvonlisäverokantojen alentaminen, 13. kuukauden eläkkeen ottaminen uudelleen käyttöön ja perhe-eläkkeitä koskevan aikaisemman uudistuksen peruuttaminen. Lisäksi luovuttiin vuonna 2017 säädetyistä henkilökohtaista tuloveroa koskevasta uudistuksesta, joka olisi laajentanut veropohjaa ja alentanut verokantoja julkisen talouden kannalta neutraalilla tavalla vuodesta 2020 alkaen. Toukokuun toimenpiteistä julkiselle taloudelle aiheutuvien kustannusten arvioidaan tällä hetkellä olevan 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen, mikä on vähemmän kuin kesäkuussa annetussa tiukennettua valvontaa koskevassa raportissa ennakoitu 1,1–1,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämä johtuu siitä, että saatavia on siirretty nykyisistä maksueräjärjestelmistä uuteen järjestelmään odotettua vähemmän. Näiden toimenpiteiden laatu herätti huolta, koska tavoitteena on parantaa julkisen talouden laatua. Huolta on aiheuttanut myös toimenpiteiden johdonmukaisuus Euroopan vakausmekanismin ohjelman mukaisesti hyväksytyjen uudistusten kanssa. Uusi hallinto muutti heinäkuussa 120 erän

maksueräjärjestelmää tehdäkseen siitä houkuttelevamman erityisesti yrityksille ja kevensi hieman Enfia-kiinteistövero.

Sen varmistamiseksi, että julkisen talouden tavoitteet saavutetaan, uusi hallinto tarkisti menokatotja alaspäin realistisemmille tasoille. Samaan aikaan julkisen talouden liikkumavara lisääntyi verotulojen kasvun myötä. Viranomaiset alensivat talousarvion enimmäismääriä sekä yleisen budjetin (jota ei käytetä investointeihin) että julkisten investointien budjetin osalta ottaakseen huomioon niiden jatkuvan yliarvioinnin. Tämä parantaa julkisen talouden rahoitusasemaa 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2019. Tarkistus siirretään osittain vuoden 2020 talousarvioon. Viranomaiset ovat myös laatineet toimintasuunnitelman parantaakseen julkisten investointien budjetin ennakoimista ja seurantaa. Lisäksi ne hyväksyivät lainsäädäntöä, jossa vahvistetaan julkisten investointien budjetin kansallisen osan kehittämistä, hallinnointia, rahoitusta ja täytäntöönpanoa koskevat säännöt, jotta voidaan puuttua talousarvion alhaiseen toteutusasteeseen. Nämä pitkään odotetut toimet ovat erittäin tervetulleet. Viranomaisia kannustetaan käyttämään talousarvion enimmäismäärien sallima julkisen talouden koko liikkumavara talouden elpymisen tukemiseen. Vuoden 2019 julkisen talouden näkymiä on tukenut myös suotuisa tulokehitys. Se on seurausta pääasiassa uusien velallisten odotettua suuremmasta osallistumisesta maksueräjärjestelmiin ja suuremmista arvonlisäverotuloista, jotka johtuvat osaltaan matkailijoiden rahankäytön voimakkaasta kasvusta.

Tätä taustaa vasten EU:n toimielimet ennakoivat tiukennetun valvonnan puitteissa seurattavan perusylijäämän nousevan 3,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2019. Vuotta 2019 koskevassa ennusteessa oletetaan, että noin 200 miljoonan euron maksu Public Power Corporationille julkisen palvelun velvoitteen hoitamisesta suoritetaan varauksesta ennakoimattomia menoja varten, eikä siinä oteta huomioon mahdollisia kertaluonteisia lisätoimenpiteitä, jotka voitaisiin hyväksyä myöhemmin vuonna 2019 käytettävissä olevan julkisen talouden liikkumavaran hyödyntämiseksi.

Tämä tarkoittaa, että Kreikan julkisen talouden odotetaan olevan 1,3 prosenttia ylijäämäinen suhteessa BKT:hen vuonna 2019. Tämä ylittää selvästi euroalueen keskiarvon, joka on 0,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kreikan julkinen talous on ollut ylijäämäinen vuodesta 2016 Euroopan vakausmekanismin ohjelman aikana toteutettujen merkittävien julkisen talouden vakauttamistoimien ansiosta, mutta siihen on vaikuttanut myös julkisten investointien alikäyttö. Julkisen talouden ylijäämä on linjassa sen kanssa, että rakenteellisen rahoitusaseman arvioidaan heikkenevän huomattavasti (5,8 %:sta 3,0 %:iin suhteessa BKT:hen vuosina 2016–2019), mikä viittaa siihen, että taustalla oleva finanssipolitiikan viritys on vähitellen höltymässä.

Vuoden 2020 alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvien tietojen perusteella komissio ennustaa, että Kreikka saavuttaa 3,5 prosentin perusylijäämätavoitteen suhteessa BKT:hen (jatkuva erityissitoumus), saa julkisen talouden rahoitusaseman 1,0 prosenttia ylijäämäiseksi suhteessa BKT:hen ja noudattaa kaikkia vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia vuonna 2020. Talousarvioesitykseen sisältyy uusien kasvua edistävien toimenpiteiden paketti, jonka suuruus on 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen ja jonka tarkoituksena on alentaa vääristäviä veroja ja lisätä perheperusteisia sosiaalietuuksia. Pakettiin sisältyy neljän prosenttiyksikön alennus yhteisöveroon, henkilökohtaisen tuloveron uudistus, jolla muun muassa alennetaan enintään 10 000 euroa vuodessa ansaitsevien veroprosentti 22 prosentista 9 prosenttiin ja korotetaan sellaisten verovelvollisten verottoman tulon rajaa, joilla on lapsia, kokoaikaisten palkansaajien sosiaaliturvamaksujen alentaminen yhdellä prosenttiyksiköllä ja osinkoveron alentaminen 10 prosentista 5 prosenttiin. Pakettiin

sisältyy myös uusi 2 000 euron suuruinen syntymäavustus. Lisäksi hallitus on ilmoittanut uusista veronalennuksista vuonna 2021 ja sitä seuraavina vuosina, mutta niistä ei säädetä nyt. Budjettineutraaliuden varmistamiseksi pakettia täydennetään alustavassa talousarviosuunnitelmassa ”julkista taloutta tasapainottavilla toimenpiteillä” eli toimenpiteillä, jotka ovat luonteeltaan pääasiassa parametrisia mutta myös hallinnollisia ja samaa suuruusluokkaa. Näillä toimenpiteillä pyritään lisäämään välillisistä veroista saatavia tuloja, päivittämään kiinteistöveron veropohjaa ja vähentämään edelleen aikaisempina vuosina käyttämättä jääneitä menotavoitteita.

Vaikka toimenpidepaketti on pitkälti budjettineutraali, sen odotetaan parantavan julkisen talouden laatua ja edistävän kasvua vuonna 2020. Pääoman ja työn verotuksen keventäminen ovat tärkeitä myönteisiä toimia Kreikan tosiasiallisen yhtiöverokannan ja työn verokiilan pienentämiseksi. Kaikkien verovelvollisten, erityisesti pienituloisten ja itsenäisten ammatinharjoittajien, odotetaan hyötyvän henkilökohtaisen tuloveron uudistuksesta. Lisäksi kokoaikaiset työntekijät, myös henkilöt, joiden tulot eivät ylitä verotuskynnystä, hyötyvät sosiaaliturvamaksujen alennuksesta. Verotuksen painopisteen siirtämisen vääristävistä veroista vähemmän vääristäviin kasvua edistäviin veroihin, kuten arvonlisäveroon tai kiinteistöveroon, odotetaan lisäävän yksityisiä investointeja ja työllisyyttä sekä edistävän tuottavuuden kasvua ja yksityistä kulutusta. Uudistuksessa ei puututa suhteellisen suureen verottoman määrän osuuteen henkilökohtaisessa tuloverotuksessa, mikä oli osa verouudistusta, josta sovittiin toimielinten kanssa Euroopan vakausmekanismin ohjelman puitteissa vuonna 2017 ja jonka oli alun perin määrä tulla voimaan vuonna 2020. Lopullinen lakiesitys vuoden 2020 finanssipoliittisesta toimenpidepaketista, sellaisena kuin se on julkaistu julkista kuulemista varten, sisältää joitakin pieniä lisätoimenpiteitä, joilla ei ole vaikutusta vuoden 2020 finanssipolitiikan arviointiin.

Kreikan julkiseen talouteen kohdistuu edelleen merkittäviä riskejä, jotka liittyvät eläkkeisiin ja julkisen sektorin palkkoihin. Vaikka Kreikan korkein hallinto-oikeus on hiljattain vahvistanut vuoden 2016 eläkeuudistuksen pääpilarien perustuslaillisuuden, joitakin sen osatekijöitä (muun muassa lisäeläkkeitä koskevia säännöksiä ja pitkien työurien pääeläkkeen karttumisprosentteja) on silti mukautettava. Näihin seikkoihin puuttuminen voi vielä vaikuttaa merkittävästi julkiseen talouteen, mutta viranomaiset ovat sitoutuneet pitämään julkiselle taloudelle mahdollisesti aiheutuvat lisäkustannukset työministeriön vuodelle 2020 asettaman talousarvion enimmäismäärän rajoissa. Sitä paitsi mahdollista negatiivista vaikutusta julkiseen talouteen rajoittaa huomattavasti myös se, että vuoden 2016 eläkeuudistuksen keskeiset osat todettiin perustuslain mukaisiksi, eikä korkein hallinto-oikeus ole myöntänyt oikeutta takautuvaan taloudelliseen korvaukseen. Julkisen sektorin virkamiesten eläkeoikeudet ovat kuitenkin edelleen tilintarkastustuomioistuimen tarkkailussa. Tarkasteltaessa julkisen sektorin palkkoja huolta aiheuttaa edelleen määräaikaisen henkilöstön suuri määrä ja riskit, jotka liittyvät siihen, että yhtenäisestä palkkataulukosta saatetaan poiketa aiempaa enemmän. On yhä pieni mahdollisuus, että julkisen talouden tavoite (3,5 % suhteessa BKT:hen) ylittyy julkisten investointien budjetin vajaakäytöllä.

JULKISEN TALOUDEN RAKENNE

EU:n toimielimet sopivat teknistä tukea koskevan tutkimuksen tulosten perusteella, että arvonmääritystä Enfia-kiinteistöverojen päivittämiseksi (vuoden 2019 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus) olisi lykättävä, jotta voidaan helpottaa kiinteistöverojärjestelmän perusteellista uudistamista vuoden 2020 puoliväliin

mennessä. Uusi hallitus suostui erityisesti laajentamaan merkittävästi Enfian ja muiden kiinteistöverojen veropohjaa. Uudistuksen, jota varten on laadittu yksityiskohtainen aikataulu, odotetaan lisäävän Enfia-kiinteistöveron veropohjaa yli 20 prosentilla eli ajoissa ennen vuoden 2020 Enfia-verokautta ja parantavan kiinteistöverojärjestelmän oikeudenmukaisuutta ja tehokkuutta.

Viranomaiset ilmoittivat, että uudet rakennukset vapautetaan arvonlisäverosta kolmen vuoden ajaksi rakennusalan tukemiseksi. Toimenpide uhkaa lisätä harmaata taloutta, ja parhaillaan tarkastellaan, onko se EU:n lainsäädännön mukainen. EU:n toimielimet ovat kannustaneet viranomaisia kehittämään vaihtoehtoisia toimenpiteitä Kreikan rakennusalan ongelmien ratkaisemiseksi ja harmaan talouden torjumiseksi.

Edistystä tapahtui merkittävässä verotoimenpiteissä, joilla pyrittiin lisäämään kotimaisten yritysten joukkovelkakirjamarkkinoiden likviditeettiä avaamalla ne ulkopuolisille sijoittajille. Viranomaiset poistavat kotimaassa listattujen yritysten joukkovelkakirjojen lähdeveron ulkomailla asuvilta ja saattavat näiden joukkovelkakirjalainojen lähdevero kohtelun yhdenmukaiseksi useimpien EU:n jäsenvaltioiden kanssa. Samankaltaista kohtelua sovelletaan silloin, kun kansainväliset sijoittajat ostavat suoria joukkovelkakirjalainoja, jotka pankit laskevat liikkeeseen täyttääkseen omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevan vähimmäisvaatimuksen.

Ottaen huomioon aiemmat viivästyksset, julkisten tulojen riippumattoman viraston henkilöstömäärätavoitetta tuskin saavutetaan vuoden 2019 loppuun mennessä. Uusi hallitus on kuitenkin antanut tärkeitä sitoumuksia sellaisten sovittujen täydentävien toimenpiteiden hyväksymiseksi nopeasti, joilla vahvistetaan edelleen riippumattoman viraston valmiuksia ja lisätään sen houkuttelevuutta erittäin pätevien hakijoiden keskuudessa. Riippumattoman viraston henkilöstömäärä vuoden 2019 kolmannen neljänneksen lopussa käänsi vuonna 2018 havaitun negatiivisen suuntauksen mutta jää edelleen noin 1 000 henkilöllä vuoden 2019 loppuun asetetusta tavoitteesta. Äskettäin hyväksytty 600 henkilön palkkaaminen on askel oikeaan suuntaan. Uusi hallitus on sitoutunut saattamaan päätökseen urauurtavat henkilöstöuudistukset, jotta riippumaton virasto pystyy palkkaamaan ja pitämään palveluksessaan erittäin pätevää henkilöstöä. Hallitus on myös osoittanut siihen tarvittavat määrärahat. Tällä tavalla Kreikan julkishallinnossa otetaan vaiheittain ensimmäistä kertaa käyttöön tehtäväkohtainen palkkausjärjestelmä. Viranomaiset ovat sitoutuneet hyväksymään palkkaluokkia koskevan lainsäädännön vuoden 2019 loppuun mennessä ja täydentävän palkkataulukon hyvissä ajoin, jotta uusi järjestelmä voi tulla voimaan 1. heinäkuuta 2020. Päivittäisen tietoteknisen toiminnan riittävän omatoimisuuden varmistamiseksi riippumaton virasto ja tietopalvelujen pääsihteeristö ovat sopineet laativansa vuoden 2019 loppuun mennessä etenemissuunnitelman toimivaltuuksiensa selventämiseksi. Viranomaiset ovat myös vahvistaneet, että on löytynyt sopiva rakennus, johon mahtuvat vuoden 2020 loppuun mennessä kaikki riippumattoman viraston pääkonttoripalvelut, jotka ovat tällä hetkellä hajallaan 13 rakennuksessa.

Viranomaiset muuttavat maksueriä koskevaa perusjärjestelmää verovelkojen takaisinmaksun helpottamiseksi. Sovitut muutokset tekevät järjestelmästä joustavamman muun muassa lisäämällä maksuerien enimmäismäärän verotyypistä riippuen 24 tai 48 maksuerään (nykyisistä 12 ja 24 maksuerästä), ja lisäävät kannustimia pysyä järjestelmässä, kunnes velka on maksettu kokonaisuudessaan. Tarkistetun järjestelmän uskottavuuden kannalta on tärkeää, että viranomaiset ovat sitoutuneet olemaan avaamatta uusia tilapäisiä maksueräjärjestelmiä.

Uusi hallinto on hyväksynyt uuden laajan toimintasuunnitelman jäljellä olevien maksurästien selvittämiseksi vuoteen 2021 mennessä, koska siinä ei edistytty edellisen suunnitelman aikana ohjelman päättymisen jälkeen. Tiukennetun valvonnan puitteissa seurattujen maksurästien määrä oli elokuun 2019 lopussa edelleen peräti 1,3 miljardia euroa, kun se vuotta aiemmin oli ollut 1,7 miljardia euroa. Tämä on huomattavasti enemmän kuin mikä oli tavoitteena Euroopan vakausmekanismin ohjelman lopussa eli ei yhtään maksurästä. Uudella toimintasuunnitelmalla pyritään vähentämään maksurästien nettomäärä 1 miljardiin euroon joulukuuhun 2019 mennessä ja selvittämään kaikki maksurästit vuoden 2020 loppuun mennessä, lukuun ottamatta 140 miljoonan euron eläkehakemuksia, jotka on tarkoitus selvittää kesäkuuhun 2021 mennessä. Suunnitelmassa puututaan maksurästien selvittämistä koskeviin keskeisiin haasteisiin, ja siihen liittyy useita oikeudellisia, hallinnollisia ja tietoteknisiä toimia, joilla pyritään saavuttamaan sen tavoitteet.

Suunnitteilla on toimenpiteitä uusien maksurästien välttämiseksi (vuoden 2019 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus), mutta niiden suunnitteluun ja täysimääräiseen täytäntöönpanoon tarvitaan enemmän aikaa. Kreikan tilintarkastustuomioistuinin totesi seurantatarkastuksessaan, että sen suosituksista useimpien toteuttamisessa on edistytty. Joidenkin keskeisten suositusten noudattaminen vaatii kuitenkin enemmän aikaa, kun otetaan huomioon myös se, että ensimmäisestä tarkastuksesta on kulunut hyvin vähän aikaa. Osana uutta maksurästien selvittämistä koskevaa toimintasuunnitelmaa viranomaiset perustavat ministeriön päätöksellä ohjauskomitean, jonka tehtävänä on varmistaa sekä maksurästien selvittämistä koskevan suunnitelman että uusien maksurästien kertymistä ehkäisevän suunnitelman oikea-aikainen täytäntöönpano. Loput Kreikan tilintarkastustuomioistuimen talousarvion ulkopuolisia varoja ja paikallishallintoja koskevat ennakkotarkastukset lopetettiin asteittain suunnitelmien mukaisesti.

Yhteen tiliin perustuvan valtionkassajärjestelmän ja yhtenäisen tililuettelon toteuttaminen etenee kutakuinkin aikataulussa. Yhteen tiliin perustuvan valtionkassajärjestelmän täysimääräinen täytäntöönpano vuoden 2019 loppuun mennessä edellyttää jonkin verran lisätyötä mutta etenee kaiken kaikkiaan hyvin. Uusi hallitus perusti yhtenäistä tililuetteloa varten ohjauskomitean valvomaan hanketta ja toteutti joitakin alustavia toimia tililuettelon toteuttamiseksi myös julkisten investointien budjetissa, mutta sen täysimääräistä toteuttamista tällä alalla on kuitenkin selvennettävä.

SOSIAALIPALVELUT

Kreikan korkein hallinto-oikeus on vahvistanut vuoden 2016 eläkeuudistuksen keskeisten osien perustuslaillisuuden, mutta joitakin sen osatekijöitä on silti mukautettava. Viranomaiset laativat parhaillaan ehdotuksia korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä esiin tuotujen kysymysten ratkaisemiseksi. Ne ovat myös sitoutuneet löytämään ratkaisun siihen, että tarvittavien muutosten kustannukset pysyvät työministeriön vuoden 2020 talousarvion rajoissa. Tilintarkastustuomioistuimen toinen jaosto on kuitenkin äskettäin päättänyt korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen verrattuna päinvastaiseen tulokseen julkisen sektorin virkamiesten eläkeoikeuksia koskevassa kysymyksessä, mikä lisää epävarmuutta.

Vuoden 2018 terveydenhuoltomenojen takaisinperintä (vuoden 2019 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus) on viivästynyt takaisinmaksuaikataulun muutosten vuoksi. Tarvittava lainsäädäntö tulee kuitenkin pian voimaan. Takaisinperintä oli alun perin tarkoitus aloittaa kesäkuuhun mennessä, mutta viranomaisten

päätös pidentää takaisinperinnän enimmäismaksuaika 120 kuukausierään on siirtänyt aloitusta. Vaikka useimpien palveluntarjoajien odotetaan maksavan ylisuuriksi katsotut tulot takaisin viiden vuoden kuluessa, muutos johtaa maksujen arvon alentumiseen ja heikentää sairausvakuutuskassan maksuvalmiutta. EU:n toimielimet ovat kannustaneet viranomaisia tehostamaan toimiaan tällä alalla.

Viranomaiset aikovat toteuttaa useita toimia terveydenhuoltomenojen järjeistämiseksi, mikä voisi vähentää takaisinperintää keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Näiden toimien tavoitteet on suhteutettava viimeaikaisiin toimiin, jotka menevät päinvastaiseen suuntaan. Viranomaiset aikovat perustaa kansallisen syöpärekisterin ja terveysteknologian arviointiviraston, vahvistaa lääkkeiden hintoja käsittelevää neuvottelukomiteaa ja tehostaa kliinisten tutkimussuunnitelmien ja muiden toimien kehittämistä. Nämä kaikki ovat oikeansuuntaisia toimia, vaikka niiden vaikutusten odotetaan toteutuvan vasta pitkällä aikavälillä. Samaan aikaan viranomaiset ovat viivytäneet hintatiedotteen vuotuista päivitystä, joka yleensä tarkoittaa lääkkeiden hintojen tarkistamista alaspäin, minkä lisäksi viranomaiset aikovat poistaa innovatiivisten lääkkeiden markkinoillepääsyä koskevan 25 prosentin maksun. Molemmat toimenpiteet saattavat lisätä takaisinperinnän määrää tulevina kuukausina.

Sairaalamenojen keskitettyjen hankintojen osuuden lisäämistä ja terveydenhuollon tarjoajien verkoston lujittamista koskevien, vuoden 2020 puoliväliin asetettujen sitoumusten täyttäminen etenee hitaasti. Viranomaiset ovat kuitenkin edelleen sitoutuneet uudistukseen ja suunnittelevat äskettäin perustetun keskitetyn hankintaelimen uudistamista lisätäkseen sen joustavuutta ja tehokkuutta keskipitkällä aikavälillä. Euroopan komission kautta toimitetun teknisen tuen avulla viranomaiset ovat edistyneet myös sairaaloiden takaisinmaksujärjestelmien päivittämisessä. Viranomaisten on tärkeää jatkaa toimintaansa jo saavutetun edistymisen pohjalta.

Viranomaiset keskeyttivät uusien terveydenhuollon keskusten avaamisen harkitukseen uudelleen sopivinta perusterveydenhuollon rakennetta, vaikka ne ovat ilmaisseet aikovansa säilyttää jo säädetyn uudistuksen perusosat. Tämän vuoksi katsotaan, että seuraavien kuuden kuukauden aikana on mahdollista avata enintään kymmenen uutta perusterveydenhuollon yksikköä. Uudistuksen keskeisten piirteiden, kuten pakollinen rekisteröinti perhelääkäriin asiakkaaksi ja portinvartijajärjestelmään, käyttöönoton aikataulu on vielä selvennettävä.

Sosiaalipolitiikan alalla työkyvyttömyysetuuksia koskevan kehityksen uudistus (vuoden 2019 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus) etenee, mutta siihen liittyy merkittäviä teknisiä viiveitä, joihin viranomaiset eivät voi vaikuttaa. Vaikka työkyvyttömyyden määrittämistä koskevien hallinnollisten prosessien päivittäminen ja yksinkertaistaminen etenevät, uusi tapa määritellä työkyvyttömyys sekä lääketieteellisen että toiminnallisen arvioinnin perusteella on vielä hyväksymättä. Uusi menetelmä olisi pitänyt kehittää pilottihankkeen tulosten perusteella, mutta hankkeen toteuttaminen viivästyi syistä, joihin viranomaiset eivät voineet vaikuttaa. Kun arviointi on otettu vastaan, sovitaan tarkistetusta aikataulusta. Sillä edellytyksellä, että arviointi on saatavilla lähiaikoina, uudistusta koskevan tausta-asiakirjan pitäisi olla saatavilla helmikuuhun mennessä ja uudistus pitäisi olla toteutettu kesäkuuhun 2020 mennessä.

Vuoden 2019 loppuun mennessä toteutettavat sitoumukset, jotka koskevat vähimmäistulojärjestelmän saattamista valmiiksi ja julkisen paikallisliikenteen tukien tarkistamista, ovat edelleen aikataulussa. Viranomaiset ovat saaneet valmiiksi

vähimmäistulojärjestelmän toisen pilarin eli sosiaalisen osallisuuden ja nyt on työn alla kolmas pilari, joka perustuu aktiivisten työvoimapalvelujen tarjoamiseen, jotta järjestelmän edunsaajat pääsevät (uudelleen) työmarkkinoille. Saavuttaakseen tavoitteensa viranomaiset kehittävät entistä järjestelmällisempää lähestymistapaa aktiivisten työvoimapalvelujen suunnitteluun ja hallinnointiin. Sitä on testattu, ja arvioinnin jälkeen sen soveltamista on tarkoitus laajentaa asteittain. Julkisen paikallisliikenteen tukijärjestelmän tulevan tarkistuksen osalta viranomaiset ovat vahvistaneet sitoutuneensa arvioimaan vuoden 2019 loppuun mennessä, onko nykyinen järjestelmä alennettuine tariffeineen asianmukainen, ja noudattamaan mahdollisia suosituksia järjestelmän parantamiseksi.

FINANSSIALAN POLITIIKAT

Kreikan pankkien likviditeettitilanne on parantunut edelleen, ja on merkkejä siitä, että pankkien pääsy rahoitusmarkkinoille on vähitellen palautunut, mutta vanhat riskit ja haasteet ovat yhä suuret. Pankeilla on edelleen suuri määrä järjestämättömiä lainoja sekä muita haasteita, kuten heikko kannattavuus ja valtion ja pankkien välinen vahva yhteys, mihin vaikuttaa muun muassa laskennallisten verohyvitysten suuri osuus pankkien pääomassa. Kreikan pankkialan haasteena on vahvistaa häiriönsietokykyään ja vähentää järjestämättömiä lainoja entistä nopeammin ja parantaa samalla kykyään rahoittaa kasvua.

Kreikan pankkien likviditeettitilanteen parantuminen ja tallettajien luottamuksen lisääntyminen johtivat pääomaliikkeiden rajoitusten täydelliseen poistamiseen 1. syyskuuta 2019 (jatkuva erityissitoumus). Vuoden 2019 yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana yksityisen sektorin talletukset pankeissa kasvoivat noin 3,5 prosenttia, ja hätärahoituksena annettu maksuvalmiusapu maksettiin kokonaisuudessaan takaisin vuoden alussa. Vaikka pääomaliikkeiden rajoitusten poistaminen normalisoi Kreikan talouden toimintaa ja tukee luottamuksen rakentamista, toimet pankkijärjestelmän ja tallettajien luottamuksen vahvistamiseksi ovat sitäkin tärkeämpiä.

Järjestämättömien lainojen väheneminen on nopeutunut vuonna 2019, mutta niiden määrä on edelleen erittäin suuri. Järjestämättömät lainat Kreikan pankkijärjestelmässä olivat suurimmillaan maaliskuussa 2016, jolloin niiden määrä oli 107,2 miljardia euroa eli 48,8 prosenttia. Järjestämättömien lainojen väheneminen on nopeutunut vuodesta 2018: vuoden 2018 lopussa niiden osuus oli 45,4 prosenttia ja vuoden 2019 puolivälissä 43,6 prosenttia kaikista asiakaslainoista. Tämä vastasi yleisesti ottaen neljän järjestelmän kannalta merkittävän pankin valvontaviranomaisen valvonnassa asettamia toimintatavoitteita. Järjestämättömien lainojen osuus on edelleen erittäin suuri, mutta niiden vähentyminen on viime aikoina nopeutunut etenkin absoluuttisesti mitattuna: lainakanta pieneni 75,4 miljardiin euroon kesäkuun 2019 loppuun mennessä, toisin sanoen 13,5 miljardilla eurolla eli 15 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Tulevina vuosina kyseiset neljä järjestelmän kannalta merkittävää pankkia aikovat vähentää järjestämättömien lainojen määrää 26 miljardiin euroon eli 19,2 prosenttiin vuoden 2021 loppuun mennessä. Tähän tarvitaan sekä pankkien että viranomaisten lisätoimia: pankkien on nopeutettava järjestämättömien lainojen ”luonnollisia” selvittämistoimia ja tehostettava toimia, joilla tunnistetaan strategiset maksulaiminlyönnit ja puututaan niihin asianmukaisesti. Viranomaisten odotetaan samalla varmistavan, että oikeudellinen kehys ja oikeuslaitos pystyvät tehokkaasti tukemaan järjestämättömien lainojen selvittämistä.

Systeemiset aloitteet, kuten varojen suojajärjestelmä Herkules, voivat auttaa kreikkalaisten pankkien taseen siivoamisessa. Järjestelmän mukaan jokainen pankki voi

siirtää järjestämättömiä lainoja erikseen hallinnoiduille erillisyyhtiöille, jotka voivat laskea liikkeeseen etuoikeusasemaltaan parempia ja huonompia velkakirjoja sekä välirahoitusinstrumentteja. Etuoikeusasemaltaan parhaille velkakirjoille annetaan valtiontakaus. Vastineeksi tarjotusta takauksesta valtio saa markkinaehtoisen korvauksen. Ulkopuoliset palveluyritykset hallinnoivat omaisuuseriä. Komissio päätteli lokakuussa 2019, että tämä järjestelmä, joka on samankaltainen kuin järjestämättömien lainojen arvopaperistamiseen tarkoitettu Italian takausjärjestelmä, ei ole Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

Painopiste on nyt varojen suojajärjestelmän suunnittelun loppuun saattamisessa ja sen nopean täytäntöönpanon aloittamisessa. Järjestelmään osallistuminen on vapaaehtoista. Takauksilla voitaisiin tukea kaikkia pankkeja, jotta ne voivat kirjata merkittävän määrän järjestämättömiä lainoja pois taseesta. Valtion rahoitusehtojen parantaminen tarjoaa pankeille mahdollisuuden saada valtiontakaus suhteellisen alhaiseen hintaan, vaikka markkinariski on otettava huomioon. Järjestelmän onnistuminen riippuu muun muassa sääntelyyn perustuvien pääomavoittojen, takauksiin liittyvien kulujen ja velkakirjojen myynnistä sijoittajille aiheutuvien tappioiden välisestä tasapainosta. Järjestelmää sovelletaan 18 kuukautta, ja sen voimassaoloaikaa voidaan pidentää. Viranomaiset voisivat myös tutkia lisätoimenpiteitä, kuten täydentäviä järjestelmiä, joilla jatketaan pankkialan tervehdyttämistä.

Viranomaiset valmistelevat parhaillaan useita aloitteita järjestämättömien lainojen selvittämiskehityksen vahvistamiseksi, vaikka täytäntöönpanovauhtia voitaisiin nopeuttaa. Jäljempänä kuvattujen toimien täytäntöönpanoa seurataan ja arvioidaan tiukennetun valvonnan puitteissa osana jatkuvaa erityissitoumusta: ”Jatketaan pankkijärjestelmän tervehdyttämiseen tähtäävien uudistusten, myös järjestämättömien lainojen selvittämistoimien, toteuttamista”.

- **Sähköiset huutokaupat:** Vuoden 2019 alkupuoliskolla saavutetusta edistyksestä huolimatta suurin osa sähköisistä huutokaupoista peruutetaan tai keskeytetään tai ne epäonnistuvat tarjoajien kiinnostuksen puutteen vuoksi, ja pankit saavat edelleen suurimman osan onnistuneesti huutokaupatusta kiinteistöomaisuudesta. Parhaillaan arvioidaan sähköisen huutokaupan peruuttamiseen tai keskeyttämiseen johtavia esteitä, jotka aiheutuvat menettelyn väärinkäytöstä. Kreikan viranomaiset ovat perustaneet työryhmän arvioimaan ongelman laajuutta ja muita mahdollisia esteitä, jotta voidaan määritellä ja suositella lieventäviä toimenpiteitä. Viranomaiset ovat toimittaneet alustavan analyysin edellä mainitun vallitsevan tilanteen syistä ja sitoutuneet toimittamaan lähiaikoina kattavan raportin.
- **Kotitalouksien maksukyvyttömyystapaukset:** Kotitalouksien maksukyvyttömyyttä koskevan lainsäädännön perusteella tuomioistuimiin kertyneiden oikeustapausten suman purkaminen (vuoden 2021 loppuun mennessä toteutettava erityissitoumus) on edelleen huomattavasti aikataulusta jäljessä. On olennaisen tärkeää, että viranomaiset lisäävät tuomioistuinten käsittelykapasiteettia, jotta oikeustapausten suma, myös uuden pääasiallisten asuntojen suojajärjestelmän puitteissa syntyneet tapaukset, saadaan poistettua kokonaan vuoden 2021 loppuun mennessä, ja laativat asianmukaisen päivitetyn toimintasuunnitelman joulukuun 2019 loppuun mennessä. EU:n toimielimet ovat kannustaneet viranomaisia arvioimaan, kuinka paljon tapausten määrässä on tapahtunut muutoksia (käsiteltyjen tapausten määrä verrattuna uusien käsiteltäväksi tulleiden tapausten määrään) ja esittämään riittäviä toimenpiteitä, joilla tapausten suma saadaan purettua vuoden 2021 loppuun mennessä.

- **Luottotappioiden verokohtelu:** Parhaillaan on käynnissä julkinen kuuleminen siitä, pitäisikö muuttaa lainsäädäntöä ja palauttaa vuoden 2018 lopussa päättynyt lainojen luottotappioiden edullinen verokohtelu sellaisten uudelleenjärjestelyjen osalta, jotka toteutetaan vuoden 2019 loppuun mennessä. Asiaa koskevan säännöksen mukaan luottotappioiden määrää ei pidetä velallisen tulona ja se vapautetaan lahjoituksista kannettavasta verosta. Näin puututaan uudelleenjärjestelyjen lannistimiin, joita aiemman verokohtelun päättyminen on aiheuttanut.
- **Pääasiallisten asuntojen suojajärjestelmä:** Sen jälkeen kun sähköinen alusta oli otettu käyttöön kesällä 2019, komissio hyväksyi toimenpiteen valtiontukisääntöjen nojalla. Viranomaiset ovat tehneet muutoksia lainsäädäntöön ja tietotekniikka-alustaan helpottaakseen järjestelmän käyttöä. Tarkoituksena on pidentää järjestelmän voimassaoloaikaa neljällä kuukaudella ja lopettaa sen soveltaminen huhtikuun 2020 loppuun mennessä. Vaikka tällainen tekninen viive voisi auttaa lisäämään järjestelmän käyttöä, joka on nykyisin alhainen, se hidastaa maksukulttuurin normalisointia. Viranomaiset ovat myös sitoutuneet nopeuttamaan maksukyvyttömyyslainsäädännön yhdenmukaistamista. Toimielimet raportoivat molempien toimien toteuttamisesta tiukennetun valvonnan puitteissa. Uuden lainsäädännön mukaan olisi perusteltua varmistaa kaikkien vakuuksien, myös pääasiallisia asuntoja koskevien vakuuksien, vapaa täytäntöönpano, mikä auttaisi normalisoimaan pankkialan luotonannon taloudessa.
- **Maksukyvyttömyyskehys:** Konkurssi- ja maksukyvyttömyysmenettelyjen yhdenmukaistamista ja yhdentämistä koskeva valmistelutyö on aloitettu. On suotavaa laatia yhtenäinen kehys, joka on selkeästi määritelty ja johdonmukainen. Kehyksen laatiminen olisi annettava lainvalmistelukomitean tehtäväksi ja toteutettava kiirehtimättä mutta kokonaisvaltaisesti ja teknisesti perusteellisella tavalla. Viranomaiset ovat laatineet tausta-asiakirjan, jonka pohjalta laaditaan huhtikuun 2020 loppuun mennessä luonnos uudeksi yhtenäiseksi maksukyvyttömyyskehykseksi, jossa esitetään uudistuksen perustavoitteet.
- **Siviiliprosessilaki:** Uudistetun siviiliprosessilain täytäntöönpanon arviointi on edennyt, mutta se on aikataulusta jäljessä aiempien viivästysten vuoksi. Sidosryhmien kuulemisen perusteella asiaa käsittelevä työryhmä tekee parhaillaan uudistusta koskevaa kattavaa arviointia. Sen jälkeen muodostetaan lainvalmistelukomitea, joka laatii mahdollisesti tarvittavat muutokset, jotka on määrä hyväksyä vuoden 2020 loppuun mennessä.
- **Talouseläin koulutus tuomareille:** Viranomaiset ilmoittivat, että tuomareille suunnatun talouseläin koulutuksen tarjoamisessa, etenkin kotitalouksien maksukyvyttömyyden osalta, on tapahtunut lisäedistystä. Kaksi ehdotusta presidentin asetukseksi toimitettiin korkeimmalle hallinto-oikeudelle pakollista perustuslainmukaisuuden arviointia varten. Viranomaiset edistyvät myös tuomioistuinten toimistohenkilöstön nimittämisessä, vaikka se on viivästynyt huomattavasti.
- **Oikeudelliset takeet uudelleenjärjestelytapauksia käsitteleville pankkivirkailijoille:** Rikoslakiin on hyväksytty muutos tarkoituksena käsitellä vireillä olevia oikeuskanteita, jotka on nostettu aikaisempiin velkojen uudelleenjärjestelyihin osallistuneita pankkivirkailijoita vastaan, sekä näiden virkailijoiden suojelua meneillään olevien ja tulevien uudelleenjärjestelyjen yhteydessä. Tämän lainsäädännön vaikutusta Kreikan lainsäädäntökehykseen seurataan tiukennetun valvonnan puitteissa.
- **Valtiontakaukset:** Syyskuussa 2019 maksettavaksi vaadittujen valtion lainatakausten määrä oli edelleen huomattava ja se oli kasvanut edellisen raportin jälkeen, mikä johtui suurelta osin pankkialan saatavien määrän kasvusta, vaikka asioiden käsittelyä oli yritetty

nopeuttaa. Viranomaiset ovat esittäneet päivitetyn toimintasuunnitelman ja siihen liittyvän seitsenvuotisen maksusuunnitelman liikepankkien vaatimien, taattujen lainojen 2 miljardin euron suuruisten maksurästien selvittämiseksi. Toimintasuunnitelmalla pyritään puuttumaan pullonkauloihin yhteistyössä pankkien kanssa, samalla kun lisätään yleisen kirjanpitoviraston henkilöresursseja ja parannetaan tietoteknistä kehystä. Kun otetaan huomioon muun muassa pitkä viive takauksien maksamisessa ja se, että joitakin takauksia oli vaadittu maksettavaksi jo vuonna 2012, viranomaisia kannustetaan tutkimaan mahdollisuuksia hyväksyä enintään neljän vuoden maksuprofiili ja riittäviä toimenpiteitä sen uskottavuuden varmistamiseksi.

Kreikan rahoitusvakausrahoisto käytti edelleen osakasoikeuksiaan neljässä järjestelmän kannalta merkittävässä pankissa, myötävaikuttii järjestämättömien lainojen selvittämispolitiikkaan ja paransi niiden hallinnointia. Rahasto arvioi ja hyväksyi osakkaana useita irtautumisia, kyseenalaisti pankkien strategiat ja toimintalinjat ja edisti järjestämättömien lainojen vähentämistä. Lokakuuhun 2019 mennessä pankit olivat panneet täytäntöön useimmat rahaston suositukset, jotka perustuivat vuoden 2017 tulos- ja hallintokatsaukseen, jossa keskityttiin pääasiassa pankkien riskinhallintakulttuuriin, sääntöjen noudattamiseen ja sisäisen valvonnan kehyksiin. Rahaston vuonna 2018 hyväksytyn irtautumisstrategian täytäntöönpano on ensimmäisessä eli valmisteluvaiheessa, jossa rahasto pyrkii tehokkaasti kyseenalaistamaan pankkien strategiat ja liiketoimintamallit edistääkseen lisäarvoa tuottavia aloitteita. Rahaston ja valtiovarainministeriön välisiä keskusteluja muiden viranomaisten mahdollisesta osallistumisesta irtautumisen loppuvaiheeseen ja rahaston hallintoelinten ja henkilöstön oikeudellisesta suojasta ei ole vielä saatu päätökseen. Kreikan rahoitusvakausrahoiston riippumattomuuden säilyttäminen on pankkialan tervehdyttämiseen tähtäävän prosessin kulmakivi.

TYÖMARKKINAT

Viranomaiset sitoutuivat jatkamaan työmarkkinoiden ja palkkojen kehityksen seuraamista ja aikovat tehdä jälkiarvioinnin vähimmäispalkan äskettäisestä korotuksesta. Maailmanpankki tarjoaa tätä arviointityötä varten teknistä tukea Euroopan komission välityksellä. Sen tulokset on tarkoitus ottaa huomioon vähimmäispalkan seuraavassa tarkistuksessa vuonna 2020.

Viranomaiset ovat suunnitelmien mukaisesti saamassa vuoden 2019 loppuun mennessä päätökseen pimeän työn torjuntaa koskevan vuosien 2017–2019 toimintasuunnitelman täytäntöönpanon ja valmistelevat parhaillaan siihen liittyviä jatkotoimia. Voimassa olevalla toimintasuunnitelmalla edistetään yhdennettyä lähestymistapaa pimeään työhön. Tämä käsittää muun muassa toimenpiteitä, joilla tehostetaan eri instituutioiden välistä yhteistyötä ja parannetaan valmiuksia pimeän työn havaitsemiseen. Viranomaiset valmistelevat toimintasuunnitelmalle jatkoa sen jälkeen, kun kaikista toteutetuista toimenpiteistä saadaan tehtyä jälkiarviointi Euroopan komission välityksellä tarjotun teknisen tuen avulla. Näitä toimenpiteitä on äskettäin täydennetty erilaisilla lisätoimilla, joilla on pyritty kannustamaan työntekeä virallisessa taloudessa ja rajoittamaan osa-aikatyön väärinkäyttöä, sillä osa-aikatyötä käytetään usein peittämään se tosiasia, että käytännössä kyse on osittain pimeästä kokoaikaisesta työstä. Lisätoimiin kuuluvat muun muassa osa-aikaisten työntekijöiden ylityökorvausten korottaminen ja työsuhteiden rekisteröintiin käytettävän järjestelmän laajentaminen siten, että se kattaa myös epätyypilliset työsuhteet. Hallituksen suunnitelmissa on lisäksi ottaa vuonna 2020 käyttöön digitaalinen järjestelmä työajan kirjaamista varten.

Lokakuussa 2019 annetulla uudella talouskehityksen edistämistä koskevalla lailla tehtiin useita muutoksia työehtosopimusneuvotteluja koskevaan kehykseen. Laissa annetaan tietyille yrityksille mahdollisuus olla osallistumatta alakohtaisiin työehtosopimuksiin. Sillä muutetaan myös alakohtaisten sopimusten laajentamista koskevaa menettelyä siten, että laajentaminen ei ole enää automaattista vaan se voidaan tehdä työministerin harkinnan mukaan tietyin edellytyksin. Muihin uudistuksiin lukeutuvat julkisen rekisterin perustaminen työnantajajärjestöjä ja ammattiliittoja varten, jotta niiden edustavuus on helpompi tarkistaa, sekä välimiesmenettelyn yksipuolisen käytön rajoittaminen. Nähtäväksi jää, miten nämä muutokset vaikuttavat työehtosopimusneuvotteluihin käytännössä. Työehtosopimusten laajentamista koskevat uudet vaatimukset saattavat vähentää alakohtaisten neuvottelujen kannustimia. Toisaalta jos työmarkkinaosapuolet hyödyntävät mahdollisuuksia jäädä sopimusten ulkopuolelle, tämä voi edistää työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua sekä yritysten tasolla että alakohtaisesti.

Uusi hallitus on käynnistänyt kunnianhimoisen uudistusohjelman, jonka tavoitteena on nykyaikaistaa koulutusjärjestelmää ja lähentää sitä alan hyviin käytäntöihin. Tämä pitkään odotettu aloite on tervetullut, kun otetaan huomioon alan pitkäaikaiset haasteet, joihin lukeutuvat resurssien tehoton kohdentaminen, vähäinen autonomia, heikot oppimistulokset, osaamisen kohtaanto-ongelmat sekä korkeakoulujen hallinnon heikkoudet.

TUOTEMARKKINAT JA KILPAILUKYKY

Tuotemarkkinoita ja kilpailukykyä koskevia uudistussitoumuksia, joiden määräajalla olisi merkitystä tämän tiukennetun valvonnan jakson kannalta, on vain vähän. On kuitenkin syytä korostaa, että ohjelman puitteissa on käynnistetty merkittäviä rakenneuudistuksia tällä elintärkeällä alalla ja että niiden toteuttamista on jatkettava useiden vuosien ajan, jotta liiketoimintaympäristön, investointien ja kasvun osalta saataisiin aikaan kestäviä parannuksia. Viime vuosina aloitetut laajapohjaiset rakenneuudistukset ovat jo alkaneet parantaa Kreikan tuotemarkkinoiden toimintaa. Kreikan vientimarkkinaosuudet ovat kasvussa samoin kuin suorat ulkomaiset sijoitukset, joiden alkutaso tosin oli erittäin alhainen. Lisätoimia tarvitaan kuitenkin Kreikan huomattavan investointivajeen korjaamiseksi ja maan sijoituksen parantamiseksi kansainvälisissä kilpailukykyvertailuissa. Pitkäaikaisiin heikkouksiin kuuluvat muun muassa omaisuuden rekisteröinti ja sopimusten täytäntöönpano, mutta merkittävää kehittämistarvetta on myös digitaalitalouden, tuotemarkkinoiden sääntelyn ja alueellisen kilpailukyvyn aloilla.

Uusi hallinto on ilmoittanut aikovansa harjoittaa määrätietoista kasvua ja investointeja edistävää politiikkaa. Hallitus on toimikautensa alusta lähtien toteuttanut erilaisia alustavia toimia, joilla valmistellaan liiketoimintaympäristön parantamista. Se on muun muassa antanut lainsäädäntöä, jolla edistetään hallinnon siirtymistä digitaaliseen toimintaympäristöön, parannetaan lainsäädännön laatua ja edistetään lainsäädännön kodifiointia. Hallinto on myös ryhtynyt valmistelemaan koordinoitumpaa toimintamallia edistääkseen Kreikan talouden suuntautumista ulospäin. Tältä osin olisi mahdollista laatia huomattavasti kunnianhimoisempi strategia. Edistyminen talouden tasapainottamisessa ja suuntaamisessa kohti lupaavia vientivetoisia aloja (esimerkiksi maatalous- ja elintarvikeala, matkailu, kuljetus- ja logistiikka-ala sekä huipputeknologia) muun muassa älykkään erikoistumisen strategioita kehittämällä auttaisi vahvistamaan vaihtotasetta ja korjaamaan Kreikan erittäin negatiivista ja yhä heikkenevää ulkomaista nettovarallisuusasemaa.

Äskettäin annetulla talouskehityksen edistämistä koskevalla lailla on otettu käyttöön lisätoimenpiteitä. Niihin kuuluvat muun muassa haittaluokitusjärjestelmän mukauttaminen vastaamaan ympäristöluokitusta, joka on yhdenmukaistettu asiaa koskevien EU:n säädösten kanssa, lupavaatimusten vähentäminen, yhden yhteisen digitaalisen kartan kehittäminen, jotta investoijille voidaan tarjota selkeästi ja avoimesti tietoa maankäyttöä koskevista säännöistä, sekä muutokset aluesuunnitteluun suurten investointihankkeiden nopeuttamiseksi.

Hallitus on päässyt hyvään alkuun liiketoimintaympäristön vahvistamista koskevien toimien käynnistämisessä ja suunnittelee parhaillaan lisätoimia sääntelyprosessien järjeistämiseksi ja investointien edistämiseksi keskeisillä aloilla. Sijoittajille onkin tärkeää pystyä tarjoamaan jatkuvaa varmuutta ja parempia kannustimia. Hallitus on tässä tarkoituksessa ilmoittanut, että lupaprosessin järjeistämiseen ja nopeuttamiseen tähtäävät lisätoimet erityisesti ympäristölupien osalta ovat jatkossakin etusijalla. Tämä olisi erityisen tärkeää, jotta investointeja erityisesti taloudellisilta vaikutuksiltaan merkittävään toimintaan saataisiin lisättyä. Lisäksi tarvittaisiin lisätoimia, joilla tarkistetaan maankäyttöä ja lupia sääntelevää kehystä Attikan alueella ja vahvistetaan täytäntöönpanon valvontamekanismeja.

Uusi hallinto on laatinut tarkistetut toimintasuunnitelmat ohjatakseen investointilupia koskevan uudistuksen loppuunsaattamista. Tämä uudistus kuuluu vuoteen 2022 mennessä täytettäviin erityissitoumuksiin. Tarkistettujen suunnitelmien mukaan viranomaiset sitoutuvat noudattamaan tiukennetun valvonnan kehyksen mukaisia määräaikoja. Aiempien viivästysten vuoksi uudistuksen joidenkin osa-alueiden toteuttaminen on kuitenkin osoittautunut haastavaksi (kuten lainsäädännön yksinkertaistaminen niillä 24 alalla, jotka eivät vielä kuulu investointilupauudistuksen piiriin, ja tarkastuskehyksen ympäristöosioon liittyvien välineiden kehittäminen). Sen vuoksi on olennaisen tärkeää, että hallitus osoittaa prosessiin riittävästi resursseja. Viranomaiset ovat sitoutuneet mukauttamaan haittaluokitusjärjestelmän ympäristöluokitusjärjestelmään vuoden 2020 puoliväliin mennessä äskettäin annetun talouskehityksen edistämistä koskevan lain säännösten mukaisesti. Tämä on vuosi ennen sitoumuksen mukaista määräaika. Tähän liittyvästä tietotekniikkajärjestelmästä järjestettävää tarjouskilpailumenettelyä koskeva työ, joka on määrä saada päätökseen vuoden 2019 loppuun mennessä, näyttää etenevän pitkälti suunnitellulla tavalla. Viranomaiset ovat myös sitoutuneet turvaamaan uudistusten keskeisten tulosten pysyvyyden, ja tätä varten on tarkoitus perustaa virallinen mekanismi.

Maankäyttöön liittyvien uudistusten toteuttamisessa on edistytty. Metsäkartoista on saatu valmiiksi osuus, joka kattaa noin 95 prosenttia maan pinta-alasta, minkä myötä on käytännössä saavutettu metsäkarttojen laatimisen viimeisen vaiheen päätökseen saattamista koskeva tavoite (**vuoden 2019 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus**). Näistä kartoista noin 44 prosenttia on vahvistettu, joten niistä on tullut lopullisia. Kreikan 39 miljoonasta kiinteistöjen omistusoikeudesta on saatu kartoitettua noin kolmannes, ja loppuosan kartoitus on käynnissä. Kiinteistöjen ilmoittaminen kiinteistökartoitusta varten on lisääntymään päin, ja viranomaiset harkitsevat parhaillaan lisätoimia prosessin nopeuttamiseksi. Kiinteistörekisterin institutionaalisen kehyksen perustamisessa on edistytty, mutta työ on osoittautunut haasteelliseksi. Koska kiinnitysrekisteritoimistojen integroiminen uuteen kiinteistörekisterivirastoon eteni keväällä suunniteltua hitaammin, viranomaiset ovat sitoutuneet nopeuttamaan siirtymistä tähän uuteen yksikköön. Aluesuunnitteluun liittyvissä lainsäädäntötoimissa on edistytty hyvin. Tarkoituksena on nopeuttaa paikallisten alueidenkäyttösuunnitelmien täytäntöönpanoa ja suurten investointien hyväksymistä (alueidenkäytön erityissuunnitelmat).

Viranomaiset ovat ryhtyneet toimiin vakauttaakseen Kreikan vakiintuneen energiayhtiön Public Power Corporationin talouden ja ovat lisäksi ilmoittaneet kunnianhimoisista energiamarkkinoiden uudistuksista, jotka vaikuttavat sähkömarkkinoita koskevan tavoitemallin täytäntöönpanon aikatauluun (vuoden 2019 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus). Viranomaisten päättävät toimet Public Power Corporationin talouden vahvistamiseksi heijastuivat positiivisessa puolivuotiskatsauksessa, joka oli tärkeä signaali markkinoille. Viranomaiset valmistelevat parhaillaan toimenpiteitä, joilla puututaan maksurästien ja strategisten maksulaiminlyöntien aiheuttamiin pitkän aikavälin ongelmiin. Viranomaiset päättivät peruuttaa viimeisimmän, lokakuuksi suunnitellun huutokaupan, joka oli tarkoitus toteuttaa NOME:n (*Nouvelle Organisation du Marché de l'Electricité*) puitteissa. Tämä järjestelmä otettiin käyttöön siirtymätoimenpiteenä siksi aikaa, kun energiamarkkinoita uudistettiin niiden avaamiseksi kilpailulle. Yksi uudistuksista oli tavoitemallin täytäntöönpano, joka saataneen toteutettua uuteen määräaikaan eli kesäkuuhun 2020 mennessä. Tämän jälkeen olisi toteutettava yhteenkytkeminen lähimarkkinoiden kanssa. Viranomaisten ehdotukset johdannaismarkkinoiden toteutuksen nopeuttamiseksi ovat tervetulleita.

Viranomaiset ovat valmistelleet kunnianhimoisen suunnitelman Kreikan energiamarkkinoiden pitkän aikavälin muutosta varten ja ovat ilmoittaneet aikovansa toimittaa virallisen esityksensä tarkistetuiksi kilpailusääntöjen mukaisiksi korjaustoimiksi tammikuussa 2020. Energiastrategian keskeisenä osana on kaiken ruskohiileen perustuvan tuotantokapasiteetin poistaminen vuoteen 2028 mennessä siten, että merkittävä osa kapasiteetista poistetaan paljon aikaisemmin. Hallitus harkitsee myös lisätoimia markkinoiden avaamiseksi kilpailulle. Näiden suunnitelmien täysimääräinen täytäntöönpano mahdollistaisi jo vuoteen 2020 mennessä merkittävän kehityksen sellaisten tavoitemalliin perustuvien avoimien markkinoiden perustamisessa, jotka ovat vähemmän riippuvaisia fossiilisista polttoaineista ja joilla on mahdollista lisätä uusiutuvaan energiaan perustuvaa tuotantokapasiteettia. Vaikka tämä pidemmän aikavälin strategia onkin oikeansuuntainen, Public Power Corporationin määräävään markkina-asemaan on puututtava välittömällä lisätoimilla, esimerkiksi käynnissä olevan kilpailuoikeudellisen menettelyn avulla. Tiedot Public Power Corporationin markkinaosuuksista osoittavat, että vähittäis- ja tukkumarkkinoille on tulossa kilpailijoita, mutta yhtiön määräävä asema ja sen yksinoikeus toimia ruskohiileen perustuvan sähköntuotannon markkinoilla ovat edelleen ongelma. Tässä yhteydessä olisi huomattava, että oikeudellinen epävarmuus ja avoimuuden puute johtivat siihen, että ruskohiilivoimaloiden myyntiä koskevan tarjouskilpailun toisella kierroksella heinäkuussa 2019 ei saatu yhtään tarjousta (vuoden 2018 lopun täyttämätön erityissitoumus, jonka osalta oli ollut viivästyksiä). Myynnin epäonnistuminen johti kilpailusääntöjen mukaisesti tehdyn sitoumuksen rikkomiseen, joten tilanteeseen on löydettävä vaihtoehtoinen korjaustoimenpide. Viranomaiset ilmoittivat virallisesti aikomuksestaan esittää tarkistettut korjaustoimet tammikuussa 2020.

Kreikan kaasumarkkinat ovat edelleen pienet mutta kasvavat. Maakaasunsiirtoverkon haltijan (Natural Gas Transmissions System Operator) toteutunut myynti ja julkisen kaasuyhtiön (Public Gas Corporation) meneillään oleva myynti johtavat entistä avoimempiin markkinoihin ja investointeihin kotimaan tasolla. Samanaikaisesti edistyminen esimerkiksi Bulgarian ja Kreikan välistä yhdysputkea koskevassa hankkeessa ja nesteytetyn maakaasun tuonnin lisääntyminen osoittavat, että Kreikalla on potentiaalia kehittyä energiatoimitusten alueelliseksi solmukohdaksi. Viranomaiset tarkastelevat parhaillaan uudelleen julkisen kaasuyhtiön suunniteltua myyntiä, vaikka tarkistettu suunnitelma onkin rohkaiseva ja johtaa

siihen, että valtion osuudesta myydään entistä suurempi osa ja toiminnot pyritään eriyttämään kaikilta osin.

KREIKAN OMAISUUDENHOITOYHTIÖ (HELLENIC CORPORATION OF ASSETS AND PARTICIPATIONS) JA YKSITYISTÄMINEN

Kreikan omaisuudenhoitoyhtiö (Hellenic Corporation of Assets and Participations) jatkaa työtään euroryhmälle annettujen sitoumusten piiriin kuuluvilla keskeisillä aloilla. Strategiasuunnitelmaa ollaan toteuttamassa (**jatkuva sitoumus**), ja hallitusten tarkastelussa on edistytty. Omaisuudenhoitoyhtiön hallitus on saanut tarkastelun/korvaamisen valmiiksi useimpien valtio-omisteisten tytäryhtiöidensä osalta (**vuoden 2019 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus**) sikäli kuin se on ollut teknisesti mahdollista. Se on muun muassa nimittänyt uusia jäseniä Kreikan postilaitoksen ja Public Power Corporationin hallituksiin, mikä helpottaa näissä yrityksissä tarvittavien muutosten tekemistä. Viranomaiset ovat osallistuneet mielekkäällä tavalla omaisuudenhoitoyhtiön toteuttamiin uudistuksiin. Lainsäädäntöön tehdyllä muutoksella on parannettu merkittävästi tilannetta siltä osin kuin on kyse johtajien palkkioille asetetuista alhaisista enimmäismääristä omaisuudenhoitoyhtiön alaisuuteen kuuluvien suurten listaamattomien valtionyhtiöiden tapauksessa. Tämä on helpottanut hallitusten tarkasteluprosessia. Kolmas tiukennettua valvontaa koskeva raportti julkaistiin kesäkuussa 2019. Omaisuudenhoitoyhtiö on sen jälkeen edistynyt edelleen valtionyhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän parantamisessa. Ryhmittymän ensimmäinen, vuotta 2018 koskeva konsolidoitu tilinpäätös laadittiin ja toimitettiin yhtiökokouksen hyväksyttäväksi. Viranomaisten ja omaisuudenhoitoyhtiön välistä, valtio-omisteisten yritysten toimeksiantoja ja tavoitteita koskevaa vuorovaikutusta ohjaavan koordinoitumekanismin täytäntöönpano käynnistettiin uudelleen lokakuussa. Siinä keskitytään erityisesti neljään valtionyhtiöön (Ateenan ja Thessalonikin keskusmarkkinat, Korintin kanavaa hallinnoiva yhtiö ja kansallinen messujärjestäjä Helexpo). Näiden valtio-omisteisten yritysten toimeksiannot ja suoritteet saataneen pian viimeistelyä, sillä omaisuudenhoitoyhtiö on tehnyt paljon työtä niiden valmistelemiseksi ja asiaa on käsitelty toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

Viranomaiset ovat vauhdittaneet yksityistämisprosessia huomattavasti. Päivitetty omaisuuseräsuunnitelma on hyväksytty (**jatkuva sitoumus**) ja vireillä olevissa liiketoimissa on edistytty aiempaa paremmin viimeisten kolmen kuukauden aikana. Edistymistä on tapahtunut erityisesti seuraavien osalta:

- **Elliniko (Ateenan entisen kansainvälisen lentoaseman alueen kehittäminen, vuoden 2018 lopun täyttämätön erityissitoumus):** Viranomaiset ovat korostaneet tämän liiketoimen merkitystä ja ovat huomattavasti tehostaneet pyrkimyksiä niiden ennakkoehtojen täyttämiseksi, jotka mahdollistavat osakkeiden siirtämisen parhaaksi katsotulle sijoittajalle eli Lamdalle. Asiassa on kaiken kaikkiaan edistytty viime aikoina merkittävästi, ja liiketoimi voisi olla mahdollista saattaa päätökseen tulevina kuukausina.
- **Alimosin venesatama (vuoden 2019 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus):** Parhaaksi arvioitu sijoittaja valittiin 16. huhtikuuta 2019. Tilintarkastustuomioistuin hyväksyi tarjouskilpailumenettelyn 26. kesäkuuta 2019. Seuraavat vaiheet ovat menettelyllisiä. Näin ollen Alimosin venesataman pitkäaikaista käyttöoikeutta koskevassa tarjouskilpailussa edistytään tyydyttävästi, vaikka liiketoimea ei todennäköisesti saada päätökseen ennen vuoden 2019 loppua.

- **Hellenic Petroleum (vuoden 2019 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus):** Liiketoimea ei ole voitu toteuttaa, koska yrityksen enemmistöosakkuuden (50,1 %) yhteismyynti (yhdessä Hellenic Petroleumin toisen strategisen osakkaan, PanEuropean Oil and Industrial Holdings S.A:n, kanssa) ei houkutellut yhtään sitovaa tarjousta. Liiketoimen päätökseen saattaminen viivästyy näin ollen väistämättä huomattavasti. Kreikan yksityistämisrahastolle (Taiped) annettiin tekninen valtuutus tutkia kaikkia käytettävissä olevia vaihtoehtoja liiketoimen toteuttamiseksi. Lopullisen päätöksen rakenteesta ja aikataulusta tekevät Kreikan viranomaiset sen perusteella, mistä ratkaisusta saadaan Kreikan kannalta paras kaupallinen ja strateginen arvo. Asiassa noudatettava lähestymistapa on tarkoitus saada selväksi ja aikataulu viimeisteltyä vuoden 2019 loppuun mennessä.
- **30 prosentin osuuden myynti Ateenan kansainvälisestä lentoasemasta:** Viranomaiset ovat ratkaisseet hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää koskevat ongelmat, jotka olivat viivästyttäneet liiketoimen toteuttamista. Tarjouskilpailumenettelyä on tämän ansiosta voitu jatkaa. Kymmenen investointirahastoa ilmaisi 29. lokakuuta 2019 kiinnostuksensa (vaihe A) hankkia kyseinen 30 prosentin osuus yrityksestä. Sitovat tarjoukset toimitetaan todennäköisesti vuoden 2020 alussa, ja liiketoimi saataneen päätökseen ennen vuoden 2020 loppua.
- **Julkinen kaasuyhtiö:** Viranomaiset harkitsevat muutosten tekemistä yhtiön uudelleenjärjestelyihin siten, että se jaettaisiin kaupallisista toiminnoista (kaasun tukku- ja vähittäistoimitukset) ja infrastruktuurista (kaasunjakeluverkot) vastaaviin yksiköihin ja strategista kaasuinfrastruktuuria koskeviin kansainvälisiin hankkeisiin liittyvät yhtiön intressit puolestaan siirrettäisiin uuteen yritykseen. Yritysrakenne on viranomaisille kuuluva poliittinen valinta, kunhan siinä noudatetaan kesäkuussa 2018 sovittujen ehtojen periaatteita. Kreikan viranomaiset ovat ilmoittaneet aikovansa luopua kokonaan osuudestaan (65 %) sekä kaupallisessa yksikössä että infrastruktuuriyksikössä. Tarkoituksena on näin kasvattaa yksityistämisestä saatavia tuloja ja helpottaa samalla eriyttämistä kaasumarkkinoilla.
- **Egnatian moottoritietä koskeva käyttöoikeussopimus:** Aiempien viivästysten ja esteiden vuoksi tarvitaan vielä erinäisiä toimia ennen sitovien tarjousten tekemistä (ne liittyvät muun muassa komission hyväksymän tiemaksujen hinnoittelun täytäntöönpanoon, tiemaksuasemien rakentamiseen ja toimintaan sekä siltojen ja tunnelien turvallisuustodistuksiin). Viranomaiset ovat korostaneet olevansa sitoutuneita jatkamaan liiketoimen toteuttamista, mutta tältä osin tarvitaan määrätietoisia jatkotoimia.
- **Alueelliset satamat:** Viranomaiset suhtautuvat myönteisesti siihen, että yksityistämistoimien rakenne (pääkäyttöoikeus, alikäyttöoikeus, osakkeiden myynti) voidaan valita joustavasti kunkin sataman osalta. Taipedin konsulttien odotetaan lähiaikoina toimittavan asiaa koskevan selvityksen ja viranomaisten hyväksyvän Taipedille lisää harkintavaltaa tuovan lakimuutoksen, minkä jälkeen voidaan käynnistää kahta ensimmäistä satamaa koskeva tarjouskilpailumenettely.

JULKISHALLINTO JA OIKEUDENKÄYTTÖ

Hallintosihteerien valintaprosessi (vuoden 2018 loppuun mennessä täytettävä sitoumus) on peruutettu ja korvattu perustamalla kansliapäällikön virka ja muuttamalla merkittävästi käytäntöjä, joiden mukaan yksittäisiin päätöksiin liittyviä valtuuksia siirretään poliittiselta tasolta hallinnolliselle tasolle. Julkishallinnon epäpoliittisuuteen ja

institutionaaliseen jatkuvuuteen liittyvien saavutusten turvaamiseksi viranomaiset ovat kuitenkin sitoutuneet siihen, että hyväksytyt toimenpiteet pannaan viipymättä täytäntöön ja että johtajien ja osastopäälliköiden valintamenettelyä jatketaan voimassa olevan oikeudellisen kehyksen mukaisesti. Viranomaiset ovat myös sitoutuneet ottamaan toukokuuhun 2020 mennessä uudelleen käyttöön avoimen valintamenettelyn julkis- ja yksityisoikeudellisten oikeussubjektien ylemmän johdon virkojen osalta ja toteuttamaan toimenpiteitä pysyvien organisaatorakenteiden luomiseksi pääministerin kansliaan. Hallintosihteerien valintaprosessia koskeva riippumaton arviointi (**vuoden 2019 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus**) on saatu valmiiksi.

Uuden hallituksen ensimmäinen merkittävä lainsäädäntöhanke oli keskushallinnon toimintaa koskeva laajakantoinen lainsäädäntö. Se sisältää useita tärkeitä säännöksiä, joiden tarkoituksena on julkishallinnon nykyaikaistaminen ja hallituksen keskitetyn koordinoitukapasiteetin vahvistaminen. Koska koordinoinnin puutteellisuus on ollut yksi julkishallinnon pitkäaikaisista heikkouksista, pääministerin kanslian roolin ja resurssien vahvistaminen on tärkeä uudistus. Lisäksi tällä merkittävällä kodifioidulla lailla lujitetaan ministerineuvoston roolia ja vahvistetaan erityissäännöksiä hallituksen painopisteiden vuosittaista suunnittelua ja seurantaa varten. Laki sisältää myös säännöksiä lainsäädäntöprosessin yhdenmukaistamisesta ja vahvistamisesta keskushallinnon eri osissa. Tähän kuuluu myös vaikutustenarviointimenettelyn parantaminen.

Ohjelmakauden aikana hyväksytyjen uudistusten, kuten liikkuvuusjärjestelmän ja tulosarvioinnin, toteutusta on jatkettu ja osallistumisaste on ollut kaiken kaikkiaan hyvä. Liikkuvuusjärjestelmää koskevan uudistuksen uskottavuuden kannalta on tärkeää, että siirtoja nopeutetaan. Tältä osin viranomaiset ovat sitoutuneet antamaan vuoden 2019 loppuun mennessä lainsäädäntöä, jolla varmistetaan, että liikkuvuusjärjestelmän valintaprosessi on jatkossa nopeampi. Tämä on tervetullut aloite, koska se lisäisi entisestään järjestelmän uskottavuutta julkishallinnon yksiköiden keskuudessa.

Uusi hallinto on ryhtynyt toimiin toteuttaakseen muitakin tämän osa-alueen keskeneräisiä uudistuksia, kuten henkilöstöhallintostrategian ja lainsäädännön kodifioinnin, ja tehdäkseen erilaisia kohdennettuja parannuksia, mikä osoittaa entistä selkeämmin sen sitoutumisen uudistuksiin. Elokuussa 2018 käynnistetyn liikkuvuusjakson toteutuksessa on ollut pieniä viivästyksiä, mutta vuoden 2018 tulosarvioinnit on saatu päätökseen (molemmat ovat **vuoden 2019 puoliväliin mennessä täytettäviä erityissitoumuksia**). Uusi hallinto on sitoutunut etenemissuunnitelmaan, jonka mukaan henkilöstöhallintostrategia saadaan valmiiksi vuoteen 2023 mennessä. Lisäksi jokaisella henkilöstön jäsenellä on määrä olla vuoden 2019 loppuun mennessä oma työkuvauksensa/työtehtävänsä. Julkishallinnon yksiköt, jotka eivät noudata vaatimuksia, eivät voi pyytää lisähenkilöstöä. Lainsäädännön kodifioinnin osalta on tärkeää, että meneillään oleva kansallista kodifiointiportaalia koskeva tarkastelu saatetaan pikaisesti päätökseen, jotta tarjouskilpailumenettely saadaan nopeasti käyntiin.

Vakituisen henkilöstön palkkaamisessa on noudatettu edelleen viranomaisten talousarviossaan ja keskipitkän aikavälin julkisen talouden strategiassa asettamaa rekrytointitavoitetta. Lisäksi viranomaiset toteuttavat toimia saadakseen väliaikaisen henkilöstön rekrytoinnin takaisin hallintaansa. Väliaikaisen henkilöstön palkkaamista koskeva vertailuarvo (väliaikaisen henkilöstön määrän vuotuinen keskiarvo vuonna 2016) ylittyi edellisen tiukennettua valvontaa koskevan raportin julkaisuhetkellä arviolta 1 500 rekrytoinnilla (tiedot ulottuvat helmikuuhun 2019 asti). Tämänhetkisen arvion mukaan vertailuarvon ylitys on 5 200 rekrytointia (tiedot ulottuvat syyskuuhun 2019 asti).

Äskettäisellä muutoksella poistettiin joitakin merkittäviä poikkeuksia, joita on voitu tehdä väliaikaisen henkilöstön palkkaamista koskevista perussäännöistä, minkä pitäisi lisätä sisäasiainministeriön mahdollisuuksia valvoa rekrytointia. Tämä johtaa toivottavasti siihen, että väliaikaisen henkilöstön määrä vähenee asteittain.

Muutamat viimeaikaiset palkkausta koskevat säännökset herättävät huolta siitä, noudatetaanko yhtenäistä palkkataulukkoa kaikilta osin. Näissä palkkaussäännöksissä sijoitetaan joidenkin tärkeiden yksiköiden tietyt henkilöstöryhmät korkeimpaan palkkaluokkaan ja laajennetaan lisäksi ”henkilökohtaisesta erosta” maksettavan palkanosan soveltamisalaa/kattavuutta. Viranomaiset ovat sitoutuneet vahvistamaan ja keskittämään yhtenäistä palkkataulukkoa koskevan uudistuksen ja rekrytointimenettelyjen hallintaa perustamalla ministeriöiden välisen työryhmän, jonka tehtävänä on esittää vuoden 2019 loppuun mennessä erityistoimenpiteitä. Nämä toimenpiteet on tarkoitus pannaan täytäntöön tammikuuhun 2020 mennessä.

Hallitus on antanut lainsäädäntöä, jolla edistetään julkishallinnon siirtymistä digitaaliseen toimintaympäristöön. Uusi digitaalisen hallinnon ministeriö on tässä avainasemassa. Ministeriön tehtävänä on luoda digitaalinen julkishallinto toteuttamalla useita suuria tietotekniikkahankkeita. Lyhyen aikavälin hankkeita ovat yhden yhtenäisen digitaalisen identiteetin kehittäminen kaikkien toimien todentamiseen asiainnissa valtionhallinnon kanssa, tiettyjen kansalaisiin ja yrityksiin sovellettavien hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistaminen sekä yhtenäisen alustan (gov.gr) perustaminen valtion tiedotustoiminnan ja sähköisten palvelujen kokoamiseksi samaan paikkaan. Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ministeriö pyrkii kehittämään edelleen 5G-verkkojen infrastruktuuria ja edistämään julkisten järjestelmien ja rekisterien yhteentoimivuutta. Viranomaiset ovat myös ryhtyneet tarkistamaan voimassa olevaa kansallista digitaalistratgiaa, jossa vahvistetaan julkishallinnon ja koko talouden digitalisaatiokehityksen puitteet.

Uusi hallinto on sitoutunut jatkamaan keskitettyä maksatusviranomaista koskevan uudistuksen kolmatta vaihetta, joka on viivästynyt huomattavasti. Tässä kolmannessa vaiheessa luodaan integroitu tietojärjestelmä ja laajennetaan viranomaisen toimeksiantoa sisällyttämällä siihen maksujen selvitystehtävät, mikä on omiaan parantamaan julkista varainhoitoa. Tätä varten on toteuttava erinäisiä toimia, joihin lukeutuvat lainsäädäntömuutokset, tammikuussa 2020 käynnistettäväksi suunniteltu tietotekniikkahanke ja yhteisen työryhmän perustaminen tarkastelemaan nykyisiä selvitysmenettelyjä.

Edistyminen oikeusalan sitoumusten täytäntöönpanossa on ollut epätasaista. Lokakuussa 2019 annettiin laki oikeudellisten asiakirjojen pakollisesta sähköisestä toimittamisesta ja käsittelystä hallinto-oikeudellisissa asioissa, mutta se tulee voimaan vasta tammikuussa 2021 eli vuotta myöhemmin kuin vuoden 2019 loppuun mennessä täytettävän erityissitoumuksen mukaan oli odotettavissa. Samaan aikaan on edistytty yhdenmukaisen oikeusasioden hallintajärjestelmän toisen vaiheen täytäntöönpanossa. Tämä on vuoden 2020 puoliväliin mennessä täytettävä sitoumus. Viivästyksistä kärsinyt tarjouskilpailumenettely (vuoden 2019 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus) saatiin viimeistelyä marraskuussa 2019, ja tarjouspyyntö on määrä julkaista viimeistään joulukuussa 2019, kunhan meneillään oleva hallinnollinen menettely on saatu päätökseen digitaalisen hallinnon ministeriössä. Uudistuksen päätavoitteena on parantaa laatua ja tehokkuutta oikeuslaitoksen piirissä yhdenmukaisen tietotekniikkaympäristön avulla.

Pakollista sovittelua koskeva kehys, jonka täytäntöönpanoa oli lykätty kahdesti, tulee voimaan lähiaikoina. Muutossäännöksillä varmistetaan sovittelukehityksen yhdenmukaisuus

Kreikan perustuslain ja EU:n lainsäädännön kanssa, vähennetään pakollisen sovittelun piiriin kuuluvia riita-asiatyyppejä, alennetaan sovittelun vähimmäiskustannuksia ja tehdään muutoksia tiettyihin kehyksen menettelyllisiin ja teknisiin näkökohtiin.

Kansallisen korruptionvastaisen toimintasuunnitelman täytäntöönpano etenee. Viranomaisten mukaan suurin osa yli 100 toimesta on toteutettu ja loppuosan toteutus on käynnissä. Täytäntöönpanon jatkaminen on keskeisen tärkeää. Elokuussa 2019 tämän suunnitelman täytäntöönpanosta, joka on vuoden 2021 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus, tuli osa uuden riippumattoman kansallisen avoimuusviranomaisen toimeksiantoa. Kyseinen viranomainen on täysin toimintakykyinen vuonna 2020. Viranomaisen vastuulle on siirretty useita tehtäviä, joita on aiemmin hoidettu muissa toimielimissä, ja sillä on paremmat institutionaaliset valmiudet torjua korruptiota.

Kesäkuussa 2019 hyväksytyt lakimuutokset, joissa aktiivista lahjontaa ei enää luokitella rikokseksi vaan rikkomukseksi, ovat ongelmallisia. Lahjonnan vastainen valtioiden ryhmä ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön korruption vastainen työryhmä ovat kritisoineet näitä rikoslakiin ja rikosprosessilakiin tehtyjä muutoksia. Lokakuussa 2019 julkista kuulemistä varten julkaistuissa alustavissa kannoissa ei käsitellä näitä ongelmia kattavasti. Lahjonnan vastaisen valtioiden ryhmän ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön suunnitteleman yhteisen tarkastuskäynnin tulokset voisivat tarjota viranomaisille hyödyllistä opastusta asianmukaisista jatkotoimista, myös tarvittavista lakimuutoksista.

Komissio on seurannut edelleen oikeudenkäyntiä Kreikan yksityistämisrahaston Taipedin asiantuntijakomitean jäseniä vastaan sekä Kreikan tilastoviranomaisen entistä pääjohtajaa ja ylintä johtoa vastaan. Kreikan tilastoviranomaisen entistä pääjohtajaa Andreas Georgiouta vastaan nostettu syyte, joka koski julkisen talouden tilastoja, on hylätty peruuttamattomasti. Andreas Georgioun valitusta kunnianloukkauksesta on määrä käsitellä tammikuussa 2020. Asiantuntijakomitean vastaisessa oikeusjutussa on tapahtunut lisää myönteistä kehitystä edellisen tiukennettua valvontaa koskevan raportin jälkeen: koska Ateenan muutoksenhakutuomioistuimen jaoston ratkaisusta ei ole valitettu, asiantuntijakomiteaa vastaan nostettujen syytteiden hylkäämispäätös on peruuttamattomasti voimassa.

KOKONAISARVIOINTI EDISTYMISESTÄ UUDISTUKSIA KOSKEVISSA SITOUMUKSISSA

Uusi hallinto on ryhtynyt ripeästi toimiin ja vahvistanut heti toimikautensa alettua, että se aikoo jatkaa tiukennetun valvonnan kehyksen puitteissa sovittujen uudistusten toteuttamista. Hallitus on tehnyt myönteistä ja rakentavaa yhteistyötä EU:n toimielinten kanssa, ja avoimuus ja yhteistyöhalukkuus ovat laajalti nähtävissä kaikilla tasoilla. Hallitus on toteuttanut merkittäviä toimia parantaakseen talouspolitiikan koordinoitua, joka on keskeinen tekijä sen varmistamisessa, että Kreikka pystyy täyttämään erityissitoumuksensa aikataulun mukaisesti.

Markkinat ovat suhtautuneet myönteisesti uuden hallinnon tähän mennessä hyväksymiin keskeisiin uudistuksiin ja sen kokonaisuutena katsoen kasvua edistävään politiikkaan. Sen lisäksi, että Euroopan valtionlainamarkkinat ovat yleisesti kehittyneet suotuisasti, Kreikan joukkolainojen tuotot ovat laskeneet ennätyksellisen alhaisiksi (3 kuukauden velkakirjojen tuotto negatiivista), pääomaliikkeiden rajoitukset on poistettu odotettua aikaisemmin ja talouden ilmapiiri on kriisiä edeltävällä tasolla. Korkeana pysytellyt

työttömyysaste on laskussa talouden meneillään olevan elpymisen ansiosta, ja kasvun ennustetaan vahvistuvan vuonna 2020 työn ja pääoman verotuksen ilmoitettujen kevennysten myötä. Parantuneet talousnäkymät ovat alkaneet näkyä Kreikan valtion luottoluokituksessa, ja uuden hallinnon on erittäin tärkeää jatkaa määrätietoista työtä tältä osin, sillä sijoittajat tarkkailevat sen toimia vielä hyvän aikaa, myös sen vuoksi, että maan kauppakumppaneiden talous on heikkenemään päin.

Hallitus on esittänyt alustavan talousarviosuunnitelman, joka on sovittujen julkisen talouden tavoitteiden mukainen ja täyttää kaikki vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimukset vuonna 2020 ja jossa ilmoitetaan vuonna 2020 toteutettavasta merkittävästä verouudistuksesta. Kompensoidakseen toukokuussa 2019 hyväksytyjen toimenpiteiden vaikutusta julkiseen talouteen uusi hallinto tarkisti menokatkoja alaspäin realistisemmille tasoille. Samaan aikaan julkisen talouden liikkumavara lisääntyi verotulojen kasvun myötä. Lisäksi hallitus valmisti vuotta 2020 varten kasvua edistävän toimenpidepaketin, jolla verotuksen painopistettä siirretään pääoman ja työn verotuksesta vähemmän vääristäviin veroihin, kuten arvonnlisäveroon tai kiinteistöveroon, ja jolla lisätään lapsiperheiden sosiaalietuuksia. Toimenpidepaketti pannaan täytäntöön tavalla, jolla ei ole vaikutusta julkisen talouden rahoitusasemaan. Se parantaa julkisen talouden laatua ja edistää kasvua vuonna 2020. Euroopan unionin toimielimet arvioivat, että sovitut perusylijäämätavoitteet (3,5 prosenttia suhteessa BKT:hen) ylitetään vuonna 2019 ja saavutetaan vuonna 2020. Tämä vastaa julkisen talouden ylijäämää, joka on 1,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2019 ja 1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020.

Toteutetuista merkittävistä uudistuksista huolimatta on keskeisen tärkeää jatkaa työtä, jotta sovitut kunnianhimoiset toimintasuunnitelmat tuottaisivat tulosta. Kehitys keskeisillä yksityistämisen, liiketoimintaympäristön ja digitaalisen hallinnon aloilla on ollut myönteistä, ja tehokkaan työehtosopimusneuvotteluja koskevan kehyksen varmistamiseksi on hyväksytty uusia aloitteita ja toimia on suunnitteilla myös pankkialan vahvistamiseksi. Tältä osin viranomaisen toimet ylittävät selvästi euroryhmälle annetut erityissitoumukset. Maankäyttöä, kiinteistöveroa ja verohallintoa koskevat tärkeät uudistukset etenevät. Viranomaiset ovat laatineet päteviä uudistussuunnitelmia korjatakseen aiemmat viivästyks, jotka vaikuttivat useisiin eurooppalaisille kumppaneille annettuihin sitoumuksiin, erityisesti niihin, jotka koskivat maksurästien selvittämistä, julkishallinnon uudistusta ja energiamarkkinauudistuksia. Näissä suunnitelmissa esitetään tarvittaessa vaihtoehtoisia tai täydentäviä toimenpiteitä, jotka vastaavat tasoltaan euroryhmälle annettuja sitoumuksia. Viranomaiset ovat alkaneet edistyä viivästyneiden rahoitusalan uudistusten toteuttamisessa, mutta niihin liittyviä suunnitelmia on vielä täsmennettävä. Näiden uudistusten jatkuvaa täytäntöönpanoa seurataan tiiviisti seuraavissa tiukennettua valvontaa koskevissa raporteissa sen varmistamiseksi, että euroryhmälle kesäkuussa 2018 annetuista erityissitoumuksista pidetään kiinni.

Kreikka on toteuttanut tarvittavat toimet täyttääkseen vuoden 2019 puoliväliin mennessä toteutettavat erityiset uudistussitoumukset. Lisätoimet ovat ratkaisevan tärkeitä uudistusten loppuun saattamiseksi ja tarvittaessa niiden nopeuttamiseksi. Arvioinnissa otetaan huomioon uuden hallinnon toimet viime kuukausien aikana sitoumusten toteuttamiseksi laajemman uudistusohjelman edistämisen yhteydessä ja sen halukkuus valmistella niitä tiiviissä yhteistyössä toimielinten kanssa.

VALTION RAHOITUS

Joukkolainojen tuoton tuntuvan laskun rohkaisemana Kreikka jatkoi toimiaan valtionlainamarkkinoilla laskemalla liikkeeseen joukkovelkakirjoja heinäkuussa ja avaamalla lokakuussa uudelleen aiemman liikkeeseenlaskun tarjouskirjan. Julkisten velkojen hoidosta vastaava virasto haki markkinoilta rahoitusta kolmannen kerran tänä vuonna laskemalla heinäkuussa liikkeeseen seitsemän vuoden joukkolainan, jonka kokonaistuotto prosentti oli 1,9 prosenttia. Toinen ennätysellisen alhainen 1,5 prosentin tuotto saavutettiin lokakuussa 10 vuoden joukkolainalla. Kreikan joukkolainojen tuottoerot Saksan valtion joukkolainoihin nähden pienenivät edelleen supistuen vuoden takaisesta 3,5 prosenttiyksiköstä 1,9 prosenttiyksikköön syyskuussa 2019 kymmenen vuoden joukkolainojen osalta. Parantunut rahoitustilanne on alkanut näkyä Kreikan valtion luottoluokituksissa. Käteispuskuritiliä ei ole käytetty tällä raportointikaudella. Valtion kassavaranto, joka käsittää kyseisen 15,7 miljardin euron käteispuskuritilin lisäksi muitakin varantoja, oli syyskuun 2019 lopussa edelleen suuri, noin 20,3 miljardia euroa. Käytettävissä oleva varanto riittää kattamaan valtion rahoitustarpeet yli kahden vuoden ajaksi.

Kansainväliseltä valuuttarahastolta saatujen lainojen osittainen ennenaikainen takaisinmaksu, jonka odotetaan tapahtuvan marraskuun loppuun mennessä, on tervetullut askel ja merkittävä myönteinen signaali. Kun kansalliset menettelyt oli saatu päätökseen, Euroopan vakausmekanismin ja Euroopan rahoitusvakausvälineen hallintoelimet luopuivat oikeudestaan rahoitustuen suhteelliseen takaisinmaksuun 28. lokakuuta. Toimi rahoitetaan aiemmin tänä vuonna kerätyillä varoilla, ja sillä odotetaan olevan myönteinen vaikkakin rajallinen vaikutus velkakestävyyteen, koska suurin osa erääntyvistä määristä olisi maksettava vuoden 2020 loppuun mennessä. Tämä on kuitenkin tervetullut askel, sillä se auttaa vähentämään valuuttakurssiriskiä, tuottaa säästöjä ja antaa oikeanlaisen signaalin markkinoille.

Velkakestävyysanalyysi on päivitetty. Perusskenaariossa velka on edelleen laskusuunnassa, vaikka se on edelleen yli 100 prosenttia suhteessa BKT:hen vuoteen 2041 asti. Kreikan bruttorahoitustarve on noin 10 prosenttia suhteessa BKT:hen vuoteen 2032 asti ja edelleen noin 14 prosenttia suhteessa BKT:hen ennustejakson lopussa.